

el mussol

detectiu

Josefina Llauredó / Cristina Picazo

En Bernat detectiu i els ous de titanosau de l'estany de Banyoles

1
Un pla de rescat

A l'escola fèiem pont. M'estava a Barcelona, a casa dels avis amb els pares perquè l'àvia Matilde i l'àvia Eulàlia havien anat a l'Alguer a rescatar mossèn Fermí, i a l'avi Bernat no li agradava gens ni mica quedar-se sol.

L'àvia Eulàlia havia tingut la pensada de disfressar mossèn Fermí de motorista per ajudar-lo a escapar de les urpes de les Forces Brunas del Pacte, una organització criminal que va darrere del tresor dels templers.

El dia que la vaig acompanyar a comprar la roba de motorista per a ella i per al mossèn, va ser molt divertit.

–Bernat, no vull que li diguis res a l’avi. Si sap que he comprat tot això, tindrà un cobriment de cor –em va dir dins de l’empresari mentre contemplava al mirall la fila que feia vestida amb pantalons i caçadora negres, i un mocador vermell al coll.

Jo no vaig dir res, però l’avi Bernat ho va saber de totes maneres, i va posar el crit al cel. Posar el crit al cel és una manera de dir que es va indignar molt i va protestar.

–De fet, Eulàlia... No et sembla que en fas un gra massa? La fal·lera que tens amb els animals de la Lliga Protectora, això passi. Però, ara, anar-te’n a l’Alguer, disfressada de motorista en missió de rescat, que dius tu... I deixar-me, a mi, tot sol! On s’és vist això!

–Oi, sí, et deixo sol com un mussol! –va dir l’àvia exagerant la nota–. Et passes el dia tancat al despatx escrivint les memòries aquestes que dius que escrius. I quan no estàs tancat al despatx, te’n vas a l’Institut d’Estudis Catalans. Podries venir a l’Alguer, però no... Tens un congrés! No et sembla que ets tu qui em deixa sempre, a mi, sola?

–No canviïs de tema! Sempre he hagut de treballar de sol a sol, a l’hospital, a la consulta privada, escrivint articles, organitzant congressos, fent conferències..., i tot perquè a casa no faltés mai el plat a taula.

—I qui ha tirat la casa endavant? Qui ha pujat els fills? Qui t'ha fet sempre costat, fins i tot quan et vas voler ficar en política? —Els avis sempre discuteixen perquè l'avi vol manar i l'àvia no es deixa, però s'estimen.

L'embolic amb mossèn Fermí i les Forces Brunas del Pacte venia de lluny, de quan vaig decidir fer-me detectiu arran d'haver sentit per TV3 que havien trobat mort un professor de la Universitat de Barcelona en una de les sales de lectura de la biblioteca del Vaticà.

Aleshores, jo no sabia que el professor es deia Reguant ni que era amic de mossèn Fermí ni que abans de morir li havia enviat un sobre secret, al mossèn. Un sobre que jo havia vist i que sabia que venia de Ciutat del Vaticà, però li havia perdut la pista.

Ara, que les àvies eren a l'Alguer i jo m'estava al pis de Barcelona, miraria de trobar-lo perquè sospitava que l'àvia Eulàlia el tenia amagat a casa. Com que no sabia on era l'Alguer li ho vaig preguntar a l'avi Bernat. També per veure si així es distreia una mica perquè estava tot capficat: l'àvia Eulàlia el feia enfadar molt.

—Avi, on és l'Alguer?

—És una ciutat de l'illa de Sardenya, que ara forma part d'Itàlia. Però abans havia estat de la Corona d'Aragó, que aplegava principalment el

regne d'Aragó i el comtat de Barcelona. I és per això que els algueresos parlen l'alguerès, que és una variant del català, el sard, que és la llengua pròpia de l'illa de Sardenya, i l'italià.

–Sí que parlen coses! –vaig dir.

–Sí, noi, i ara agafa un llibre i llegeix, que jo haig de treballar una mica.

Vaig fer cabal de l'avi i vaig agafar *El món perdut*, un llibre escrit per Sir Arthur Conan Doyle que parlava de dinosaures. La senyoreta Aurora m'havia dit que em fixés com parlaven els dos científics que sortien al relat, perquè es veia d'una hora lluny que tenien el mètode científic interioritzat.

Em va explicar que Sir Arthur Conan Doyle havia escrit *El món perdut* el 1912, i sembla que hi havia volgut plasmar totes les descobertes sobre paleontologia que s'havien fet fins aquell moment. Això i les disputes que hi havia entre els científics, que es barallaven de valent: uns defensaven la teoria de l'evolució de Darwin i uns altres es manifestaven en contra.

Mireu com les gastava el professor Challenger, un dels protagonistes d'*El món perdut*, quan el van convidar a una reunió:

«El president de l'Institut de Zoologia saluda el professor Challenger i li agrairia com un favor personal que li fes l'honor d'assistir a la propera reunió».

«El professor Challenger saluda el president de l'Institut de Zoologia i li agrairia com un favor personal que se n'anés a fer punyetes.»

Aquestes picabaralles em feien riure. Aquells científics semblaven nens petits. Però el que més m'agradava del llibre era quan l'autor explicava coses dels dinosaures que vivien en un altiplà de l'Amazònia. No eren fòssils! Eren vius i n'hi havia de moltes menes! Allà dalt també hi havia uns homes mico molt ferotges que es barallaven amb una tribu d'homes que vivien en coves.

2

Tot sol amb en Carquinyoli

Els pares havien marxat a treballar i jo, que m'havia llevat d'hora, feia companyia a l'avi Bernat. A l'avi, no li feia gens de gràcia haver-se d'estar sol, però com que no volia que en Carquinyoli entrés a casa...

En canvi, a l'avi Josep no li feia res quedar-se sol. Però, és clar, ell tenia l'Ametlla que li feia companyia, i a més a més havia de tenir cura d'en Marc Aureli, el gat de mossèn Fermí. Abans de marxar a l'Alguer, l'àvia Matilde m'havia enviat un missatge amb l'endevinalla que em feia arribar cada mes:

«Un mal molt bo!» Què deu ser, Bernat?

Ho vaig anotar a la llibreta de detectiu mentre pensava que no hi havia cap mal que pogués ser bo.

Després d'esmorzar, mentre esperava que l'avi Bernat se n'anés a l'Institut d'Estudis Catalans, em vaig connectar a l'ordinador per veure si els meus amics també ho estaven. Vaig trobar la Laia.

–Hola, Laia, què fas?

–Estic llegint el llibre de dinosaures que em vas deixar.

–Doncs jo sóc a cals avis de Barcelona. Espero que l'avi toqui el dos. Vull investigar abans no arribi la senyoreta Aurora per veure si trobo el sobre del Vaticà.

–Saps una cosa? He rebut un correu de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont: fan una activitat que es diu «La nit al museu». Ens hi podríem apuntar, no et sembla?

–Sí! I ho hem de dir als bessons!

Feia una setmana que amb la Laia i el pare havíem anat a visitar el museu de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont, i ella de seguida es va fer fan dels dinosaures. Del museu, n'havíem sortit entusiasmats: hi havia uns terraris amb ous de dinosaure colgats, i els nens podíem treure'n la sorra i descobrir-los.

Vam aprendre moltes coses; sembla que alguns dinosaures ponien ous i els cobrien amb sorra per protegir-los, com fan les tortugues o els cocodrils, i d'altres els covaven, com fan els ocells. Un paleontòleg molt simpàtic que es diu Lluç Tomàs ens

va explicar que als Pirineus hi havia uns dinosaures herbívors que tenien quatre potes i un coll i una cua molt llargs, eren els titanosaures.

Ens va ensenyar com eren els ous de titanosaure: ben rodons, i no pas allargassats com els d'altres menes de *dinos*. Després ens va dir que prop de Berga, a les mines de carbó de Fumanya, es van descobrir més de 2.500 icnites de titanosaure, petjades fossilitzades.

Vam poder contemplar una reproducció a escala real d'un titanosaure petitó: arribava fins al sostre! El van poder recrear a partir dels ossos i les petjades trobades. Tenia els peus del darrere amb dits, i els del davant, sense.

—Que bonic! Me l'enduria a casa —havia dit la Laia, que ja el volia adoptar.

Abans de marxar vam veure una reproducció d'un esquelet del triceratops que ja fa anys que es conserva al museu. En Lluc Tomàs ens va explicar que l'original, de l'American Museum of Natural History de Nova York, l'havien reconstruït a partir de les restes fòssils de diferents exemplars. També ens va explicar que «triceratops» vol dir cara amb tres banyes.

Quan vam sortir del museu, havíem après una pila de coses. El pare em va comprar un llibre de dinosaures, i a la Laia, uns ous de dinosaure de joguina que havia de posar en aigua per descobrir quina mena de dinosaure petitó en sortiria.

–Crearé un grup de fans dels titanosaures a Internet! Es dirà *Titanosaures-cau d'amics*. –La Laia ha tingut una bona pensada. D'aquesta manera podrà fer de periodista. A ella li agrada això de fer preguntes a la gent. I els seguidors del club de fans *Titanosaures-cau d'amics* estarem al dia de les descobertes.

–Laia –vaig escriure a la pantalla, quan vaig veure que l'avi Bernat sortia del quarto de bany–, et deixo, que l'avi se'n va, i vull posar-me a investigar abans no arribi la senyoreta Aurora.

–A veure si d'una vegada trobes l'amagatall del sobre!

–Bernat, me'n vaig –em va dir l'avi, que treia el cap per la porta del menjador–, pensa a treure a passejar en Carquinyoli, que si no la teva àvia...

–Sí, sí, avi –vaig dir i vaig anar a fer-li un petó.

Així que vaig sentir que tancava la porta del carrer, vaig córrer a obrir la porta i els porticons del menjador. Vaig baixar per l'escala de pinyonet –que deia l'àvia, però que no és de pinyonet, segons la mare–, fins al pati per anar a obrir en Carquinyoli, que dormia al cobert.

Quan em va veure, es va alçar de la senalla i va venir cap a mi tot remenant la cua. Va córrer a ensumar tots els racons del pati. Les paneres tenien tot de lliris d'aigua i la xeringuilla era plena de flors blanques. Feia una olor...!

En Carquinyoli, després d'alçar la poteta aquí i allà, es va enfilar amb mi per les escales. L'àvia sempre el deixava entrar a casa quan l'avi no hi era. La casa dels avis era molt gran i a mi no em feia gaire gràcia estar-m'hi sol; per sort en Carquinyoli em feia companyia.